

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

PŘÍPRAVNÝ STUPEŇ

ZÁKLADNÍ ŠKOLY SPECIÁLNÍ

Vypracován dle Zákona 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání §5 odst.2 v platném znění a v návaznosti na ŠVP Základní školy speciální.

Vychází z dokumentů:

Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání (dále RVP PV), v platném znění

Rámcový vzdělávací program pro obor vzdělávání základní škola speciální – díl I (dále RVP ZŠS)

Rámcový vzdělávací program pro obor vzdělávání základní škola speciální – díl II (dále RVP ZŠS)

Obsah

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM.....	1
PŘÍPRAVNÝ STUPEŇ.....	1
ZÁKLADNÍ ŠKOLY SPECIÁLNÍ.....	1
1 Charakteristika přípravného stupně základní školy speciální	3
1.1 Organizace vzdělávání v přípravném stupni základní školy speciální.....	3
2 Charakteristika ŠVP pro přípravný stupeň základní školy speciální.....	4
2.1 Cíle vzdělávání v přípravném stupni základní školy speciální	5
2.2 Výchovné a vzdělávací strategie vzdělávání v přípravném stupni základní školy speciální	5
2.3 Zásady výchovně vzdělávací práce v přípravném stupni základní školy speciální	7
3 Obsah vzdělávání dětí v přípravném stupni základní školy speciální.....	8
3.1 Vzdělávací oblasti vzdělávání dětí v přípravném stupni základní školy speciální	8
3.2 Vzdělávací obsah vzdělávání dětí v přípravném stupni základní školy speciální.....	9
4 Učební plán přípravného stupně.....	11
5 Vzdělávací oblasti a jejich charakteristika	15
5.1 Dítě a jeho tělo	15
5.2 Dítě a jeho psychika	15
5.3 Dítě a ten druhý	16
5.4 Dítě a společnost	16
5.5 Dítě a svět.....	17
6 Učební plán jednotlivých vzdělávacích oborů	18
6.1 Vzdělávací obor: Rozumová výchova.....	18
6.2 Vzdělávací obor: Smyslová výchova	25
6.3 Vzdělávací obor: Pracovní a výtvarná výchova	28
6.4 Vzdělávací obor: Hudební výchova	32
6.5 Vzdělávací obor: Tělesná výchova	33
7 Evaluační systém	34

1 Charakteristika přípravného stupně základní školy speciální

Přípravný stupeň základní školy speciální navštěvují děti z Teplic a okolí na základě žádosti zákonných zástupců a doporučení školského poradenského pracoviště. Přípravný stupeň základní školy speciální poskytuje přípravu na vzdělávání v základní škole speciální dětem se středně těžkým a těžkým mentálním postižením, se souběžným postižením více vadami nebo s autismem.

Přijímání dětí

O zařazení dítěte do třídy přípravného stupně základní školy speciální rozhoduje ředitel školy na základě žádosti zákonného zástupce a na základě písemného doporučení školského poradenského zařízení. Do třídy přípravného stupně základní školy speciální lze zařadit dítě od školního roku, v němž dosáhne 5 let věku, do zahájení povinné školní docházky, a to i v průběhu školního roku. Vzdělávání v přípravném stupni základní školy speciální trvá nejvýše 3 školní roky.

Cílem intenzivní péče o děti v přípravném stupni základní školy speciální je komplexní rozvoj dětí a posouzení aktuálního stavu dítěte a vhodnosti zařazení do konkrétního stupně budoucího vzdělávání. Naší snahou je posílení pocitu jistoty a bezpečí a bezproblémového nástupu do základní školy.

Organizace dne

Provozní doba základní školy je každoročně přizpůsobována aktuálním potřebám.

Plánování

Plánování výchovně vzdělávací činnosti bude prováděno na úrovni třídních vzdělávacích programů (TVP) a individuálně vzdělávacích programů (individuálních vzdělávacích plánů) jednotlivých dětí (IVP). TVP vychází ze ŠVP. IVP jednotlivých dětí jsou sestavovány na základě vypracované speciálně pedagogické diagnostiky a individuálních potřeb dítěte. Učitelé respektují pedagogický záměr, vzdělávací nabídku směřují k získání určitých kompetencí. Zpravidla plánují do měsíčních bloků, jejichž zaměření přizpůsobují aktuální situaci a potřebám dětí.

Hodnocení

Hodnocení výchovně vzdělávací práce probíhá průběžně, hodnocení úrovně kompetencí dětí v IVP písemně měsíčně.

1.1 Organizace vzdělávání v přípravném stupni základní školy speciální

Přípravný stupeň je zaměřen na:

- poskytování komplexní speciálně pedagogické péče (psychopedická péče, logopedická péče, rehabilitační tělesná výchova, metodická péče o děti s poruchami autistického spektra, zrakově a sluchově postižené) – rozvíjení celé osobnosti dítěte, důsledné uplatňování individuálního přístupu ke každému dítěti
- poskytování podpůrné atmosféry založené na porozumění, přijetí dítěte, uznání a empatickém naslouchání
- rozvoj sebeobslužných dovedností a soběstačnosti
- rozvoj porozumění a komunikačních schopností a dovedností
- pomoc dětem při vytváření kamarádských vztahů
- vedení dětí k poznávání a respektování pravidel chování ve škole i mimo ni
- vytváření podnětného prostředí
- úzké propojení předškolního a školního vzdělávání
- spolupráce s rodinou
- spolupráce se SPC

2 Charakteristika ŠVP pro přípravný stupeň základní školy speciální

ŠVP je osobnostně orientovaný program přístupu k dítěti a jeho vzdělávání založený na integrovaném vzdělávání hrou, činnostmi, prožitky dětí. Vychází z rámcově vzdělávacího programu, stanovených zásad a podmínek naší speciální základní školy.

Naši speciální základní školu navštěvují děti různého školního věku a děti vyžadující mnohem náročnější individuální péči, proto úkoly i náplň výchovně vzdělávací práce se podrobněji rozepisují v třídním vzdělávacím programu a v individuálních vzdělávacích programech s přihlédnutím ke speciálním potřebám dětí.

Tato část školního vzdělávacího programu systematicky navazuje na ŠVP pro předškolní vzdělávání. Výběr učiva pro přípravný stupeň provádí učitel sám tak, aby odpovídal aktuálním specifickým potřebám a možnostem dětí vzdělávaných v přípravném stupni. Vzdělávací obsah školního vzdělávacího programu je vymezen jen rámcově tak, aby umožňoval individuálně odlišnou práci s dětmi.

Realizace vzdělávací činnosti

Při přípravě vzdělávacího programu jsme brali v úvahu všechny souvislosti, vzájemné vztahy, ustavičnou proměnlivost a vývoj i tu skutečnost, že pro každé dítě vytváříme takové podmínky, aby se u nás cítilo bezpečně, mohlo se formou hry vzdělávat podle svých možností a schopností, aby se mohlo účastnit společenského života, naučilo se být, co nejvíce samostatné, aby se naučilo překonávat překážky i samo sebe, aby vědělo, proč je dobře komunikovat s ostatními a hlavně ABYCHOM se všichni uměli smát a těšit se z každého dne ve škole.

Při výběru činnosti se řídíme stupněm rozvoje dětí, jejich potřebami, zájmy, druhem a stupněm postižení a pedagogickým záměrem. Dbáme na kvalitu psychohygienických podmínek, dodržujeme pedagogické zásady, metodické postupy a tvůrčím způsobem uplatňujeme moderní metody a formy práce. Realizace se uskutečňuje ve třídě v rámci třídního programu a vychází vždy ze znalostí dětí, analýzy situace ve třídě a evaluace předchozího výchovně vzdělávacího působení učitele.

Zásady výchovně vzdělávací práce v přípravném stupni základní školy speciální

- uplatňovat individuální přístup k dítěti
- zabezpečit vstřícné a bezpečné prostředí
- zakládat vztahy založené na participaci (spolupráci)
- dbát na uspokojování potřeb dětí s přihlédnutím k individuálním zvláštnostem
- zajistit věcné prostředí, přiměřené množství a proměnlivost podnětů
- zabezpečit dostatek prostoru a času pro spontánní pohyb hru
- poskytovat zpětnou vazbu dětem
- podporovat komunikaci a partnerské vztahy s rodiči
- spolupracovat s ostatní částmi SZŠ a SMŠ a poskytovat tak vhodnou návaznost vzdělávání dětí se speciálními potřebami

2.1 Cíle vzdělávání v přípravném stupni základní školy speciální

- doplňovat rodinnou výchovu a v úzké vazbě na ni pomáhat zajistit dítěti prostředí s dostatkem mnohostranných a přiměřených podnětů k jeho aktivnímu rozvoji a učení
- obohacovat smysluplně denní program dítěte, poskytovat odbornou výchovně vzdělávací péči
- rozvíjet osobnost dítěte, podporovat jeho tělesný rozvoj a zdraví, osobní spokojenost a pohodu
- napomáhat dětem v chápání okolního světa a motivovat ho k dalšímu poznávání a učení
- vytvářet předpoklady pro individuální rozvojové možnosti dětí a umožňovat každému z dětí naší školy dospět v době, kdy opouští přípravný stupeň základní školy speciální k takové úrovni, která je pro dítě individuálně dosažitelná a pomoci mu k úspěšnému zahájení povinné školní docházky

2.2 Výchovné a vzdělávací strategie vzdělávání v přípravném stupni základní školy speciální

Vzdělávání probíhá na základě výuky v kratších časových úsecích - blocích, které nabízejí dětem vzdělávací obsah v přirozených souvislostech, vazbách a vztazích. Děti tak nezískávají jen izolované poznatky nebo jednoduché dovednosti, získaná zkušenost je komplexnější a stává se pro něj snáze uchopitelnou a prakticky využitelnou. Děti se tak snaží o dosažení skutečných výstupů – kompetencí.

Školní vzdělávací program je koncipován tak, aby na úrovni školy vytvářel co nejlepší předpoklady pro postupné osvojování klíčových kompetencí.

V etapě vzdělávání dětí v přípravném stupni základní školy speciální se považují za klíčové tyto kompetence:

<i>Kompetence</i>	<i>Dítě ukončující vzdělávání v přípravném stupni ZŠ speciální dle svých možností</i>
Kompetence k učení	- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, experimentuje a užívá při tom jednoduché pojmy, znaky a symboly - získané zkušenosti uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení - má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje - klade otázky a hledá na ně odpovědi, všímá si, co se kolem něho děje, raduje se z toho, co samo dokázalo - učí se spontánně i vědomě, zadanou práci dokončí - odhaduje své síly, učí se hodnotit své pokroky, učí se s chutí
Kompetence k řešení problémů	- řeší problémy, na které stačí /na základě nápodoby, či opakování/, náročnější s pomocí dospělého, řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti, postupuje cestou pokusu a omylu, experimentuje, využívá dosavadních zkušeností, fantazii a představivost - užívá logických, matematických, empirických postupů a využívá je v dalších situacích - zpřesňuje početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti - rozlišuje funkční a nefunkční řešení - učí se řešit problémy, nebojí se chybovat

Kompetence komunikativní	- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, vede smysluplný dialog / dle postižení - Makaton, VOKS, znaková řeč/ - vyjadřuje a sděluje své prožitky, pocity a nálady různými prostředky /řečovými, výtvarným, hudebními, dramatickými/ - domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu a funkci - v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i dospělými - ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní, rozšiřuje svou slovní zásobu, zdokonaluje komunikaci s okolím - využívá vhodné a dostupné informativní komunikační prostředky/ knihy, encyklopedie, PC, audiovizuální techniku, telefony/ ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky
Kompetence sociální a personální	- samostatně rozhoduje o svých činnostech, umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej - uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky - dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování, vnímá nespravedlnost, agresivitu a lhostejnost - dokáže se prosadit i podřídit ve skupině, respektuje druhé, přijímá a uzavírá kompromisy - napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů ze svého okolí - chápe a dodržuje dohodnutá pravidla, umí odmítnout nevhodné chování i komunikaci ve styku s lidmi dokáže se bránit projevům násilí, ponižování a ubližování
Kompetence občanské a činnostní	- učí se plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat své činnosti - rozpoznává a využívá vlastní silné a slabé stránky - umí odhadnout rizika svých nápadů, jít za svým cílem, ale také dokáže změnit cesty a přizpůsobí se daným okolnostem - chápe, že se může rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí odpovídá - váží si práce a úsilí druhých, má smysl pro povinnost při hře práci i učení - zajímá se o druhé a činnosti kolem nás, potlačuje lhostejnost a nevšímavost, podporuje činnost, pracovitost a podnikavost - má představu o základních lidských hodnotách a normách, snaží se podle nich chovat - spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, uvědomuje si práva svá i druhých, chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu - uvědomuje si svůj podíl na tom, v jakém prostředí žijeme, dbá na zdraví a bezpečí své i druhých

Společné postupy, které povedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí dětí :

- poskytujeme dětem dostatek informačních zdrojů
- propojujeme informace se skutečným životem
- pracujeme v motivujícím prostředí
- vycházíme z kladného hodnocení
- využíváme speciální i netradiční metody a formy práce
- dodržujeme stanovená pravidla
- utváříme ohleduplný a citlivý vztah k lidem
- vedeme žáky k poznávání a ochraně přírody
- pomáháme v nouzi
- vhodně organizujeme denní režim
- vytváříme bezpečné, estetické a čisté prostředí, vedeme děti k péči o ně
- vedeme děti ke správným hygienickým a stravovacím návykům
- předcházíme šikaně a násilí
- zařazujeme relaxaci
- respektujeme individuální zvláštnosti a potřeby
- vedeme děti k osvojování základních pracovních dovedností
- rozvíjíme schopnosti empatie
- učíme ohleduplnosti ke slabším, starým a nemocným

2.3 Zásady výchovně vzdělávací práce v přípravném stupni základní školy speciální

- pracovat soustavně a cílevědomě
- skupinové činnosti spojit s individuální péčí o dítě
- ve spolupráci s ostatními pedagogy a rodinou zajistit jednotnost požadavků a důsledně dbát na jejich dodržování
- s ohledem na individuální zvláštnosti dětí zabezpečit přiměřenost a proměnlivost podnětů
- všechny činnosti doprovázet názorem a umožnit dětem poznávat všemi smysly
- při získávání poznatků a dovedností vycházet z toho, co už děti znají a postupně přiměřeně zvyšovat nároky
- neustálým opakováním podnětů v různých obměnách zajistit trvalost takto získaných poznatků, dovedností a návyků

3 Obsah vzdělávání dětí v přípravném stupni základní školy speciální

Ve vzdělávacím obsahu vycházíme z přirozeného cyklu ročních období, přírodních a společenských situací, z podmínek regionálních, školních a individuálních potřeb jednotlivých dětí. Naší snahou je, aby děti měli možnost získat maximum možných dovedností a vědomostí s důrazem na uplatnění získaných dovedností a vědomostí v praktickém životě.

Konkrétní vzdělávací obsah je stanoven v učebním plánu tohoto dokumentu a konkrétně je pak rozpracován v třídních tématických plánech.

Jednotlivá témata jsou zpracována tak, aby v praxi nebyla pevně časově ohraničena. Jejich časovou délku určuje zájem a potřeby dětí, momentální situace a aktuální dění v základní škole. Jsou dostatečně široká, aby poskytovala více podnětů k činnostem. Vycházejí z přirozeného života kolem nás.

Jednotlivé integrované bloky v třídních programech se dále rozpracovávají a kladou si za cíl dosáhnout u dětí dílčí výstupy (poznatky, dovednosti, hodnoty a postoje) v jednotlivých oblastech a u dětí nastupujících povinnou školní docházku – kompetence k učení, k řešení problémů, komunikativní, sociální a personální, činnostní a občanské. Vše za předpokladu s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu dětí.

3.1 Vzdělávací oblasti vzdělávání dětí v přípravném stupni základní školy speciální

I. Dítě a jeho tělo
II. Dítě a jeho psychika
III. Dítě a ten druhý
IV. Dítě a společnost
V. Dítě a svět

3.2 Vzdělávací obsah vzdělávání dětí v přípravném stupni základní školy speciální

PODZIM	<i>Pedagogický záměr</i>
„Vítáme tě ve škole“ - poznáváme školu, třídy a lidi kolem nás - poznáváme blízké okolí školy - bezpečně do školy - já a ti druzí, postavení ve skupině, kamarádi - „školák“ a jeho práva a povinnosti - umím se chovat	Adaptační období, ve kterém se budeme poznávat, učit se znát svoje jméno, poznávat nové prostředí a učit se v něm žít. Poznávat nové kamarády, hledat pravidla nového soužití a zjišťovat, co nás zajímá. Zvládat jednoduchou sebeobsluhu, poznat své věci, a umět s nimi zacházet. Připomenutí základních dětských práv a povinností, nutnost jejich dodržování.
„Podzim a jeho tajemství“ - podzim na zahradě, podzim v sadu – poznáváme ovoce a zeleninu - podzim na poli, v lese - podzim kolem nás	Budeme si osvojovat jednoduché poznatky o světě a životě, o přírodě a jejich proměnách. Kultivovat mravní a estetické vnímání, citění a prožívání, motivované podzimní přírodou a jejími plody. Zpřesňovat a kultivovat smyslové vnímání, osvojovat si návyky k podpoře osobní pohody.
„ Když padá listí“ - podzim malíř - co si oblékáme na podzim - podzimní počasí - než odletí vlaštovičky - bude zima, bude mráz, aneb příroda se chystá k zimnímu spánku - já a moje tělo – ochrana zdraví, prevence nemoci	V tomto období se zaměříme na poznatky o těle a jeho zdraví, na pohybové činnosti a jejich kvalitu. Budeme podporovat dětská přátelství, komunikativní schopnosti verbální i neverbální, kultivovaný projev. Budeme posilovat přirozené poznávací city (zvědavost, radost, zájem). Osvojovat si dovednosti potřebné k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí.
ZIMA	<i>Pedagogický záměr</i>
„Těšíme se na vánoce“ - Advent a jeho svátky - těšíme se na Mikuláše - Vánoce přicházejí - radostné chvíle u stromečku	Zaměříme se na vytváření prosociálního postoje k druhému, na schopnost upevňování citových vztahů k rodině, ke svému okolí. Budeme rozvíjet kulturně estetické dovednosti výtvarné, hudební a dramatické – vánoční tradice. Osvojování dovedností potřebné k vykonávání jednoduchých činností.
„Paní zima jede“ - sportujeme a hrajeme si v zimě - zimní čarování - příroda v zimě, ptáčky u krmítka, zvířátka u krmelce	Rozvíjet pohybové dovednosti v oblasti hrubé i jemné motoriky, osvojovat si poznatky o tělovýchově a sportu. Osvojovat si dovednosti, které předcházejí čtení a psaní, rozvíjet zájem o psanou podobu jazyka. Rozvíjet pozitivní city dítěte ve vztahu k sobě – sebevědomí, sebedůvěra (zápis do školy).

„Objevujeme svět kolem nás“ - hádej, čím jsem a kde pracuji - čím cestujeme, poznáváme naše město - budeme mít karneval	Budeme rozvíjet fyzickou a psychickou zdatnost, upevňovat výslovnost a vyjadřovací schopnosti. Vytvářet základy pro práci s informacemi. Rozvíjet interaktivní a komunikativní dovednosti. Osvojovat si povědomí o sounáležitosti s ostatním světem.
JARO	<i>Pedagogický záměr</i>
„Zima už jde pryč“ - jaro už nás láká ven - co děláme celý den - Poznáš nás? (domáci a hospodářská zvířata) - kniha přítel člověka	Posilovat radost z objevovaného, probouzet zájem o zvědavost dětí. Upevňovat citové vztahy ke svému okolí, k živým bytostem. Rozvíjet schopnost žít ve společenství ostatních lidí, přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané.
„Jaro už je tu“ - hřej, sluníčko, hřej - hody, hody, doprovody - která zvířátka žijí ve volné přírodě - auto jede po silnici	Upevňovat pocit sounáležitosti s živou a neživou přírodou. Rozvíjet kultivovaný projev, hudební činnosti, hudebně pohybový projev. Velikonoční svátky- tradice. Rozvíjet mluvený projev – cvičit paměť, pozornost, představivost, fantazii. Rozvíjet schopnost vážit si života ve všech jeho formách.
„Když všechno kvete“ - známe svou rodinu a svůj domov - naše maminka má svátek - těšíme se z barevné kvetoucí přírody - poznáváme lázeňské město, kde žijeme	Vytvářet citové vztahy k rodině, k domovu. Rozvíjet pocit sounáležitosti s rodinou, s lidmi, se společností. Rozvíjet a kultivovat paměť, hudební a pohybové hudební aktivity. Rozvíjet jazykové dovednosti – výslovnost, přednes.
LÉTO	<i>Pedagogický záměr</i>
„Život kolem nás“ - slavíme svátek dětí - voda, voda, vodička (potřeba vody, kdo žije u vody, vodní sporty) - co se děje v trávě - hola, sluníčko nás volá - vyjíždíme za přírodou a zvířátka - letní radovánky - hrajeme si v přírodě – bezpečnost při hrách	Osvojit si dovednosti k podpoře zdraví a bezpečnosti. Vést děti k chápání důležitosti vody v přírodě a života u potoků, řek a rybníků. Rozvíjet pocit sounáležitosti s přírodou, vytvářet základy estetického vztahu ke světu a životu.

4 Učební plán přípravného stupně

ŠVP pro přípravný stupeň základní školy speciální je složen z 5 vzdělávacích oblastí. Vzdělávací oblasti jsou oblasti rozvoje dítěte a jeho kompetencí. Jsou vzájemně provázány a vytvářejí společně fungující celek.

1. Dítě a jeho tělo
2. Dítě a jeho psychika
3. Dítě a ten druhý
4. Dítě a společnost
5. Dítě a svět

Vzdělávací oblasti jsou rozděleny do vzdělávacích předmětů

Vzdělávací oblast	Vzdělávací předmět	Počet hodin týdně	Počet hodin ročně
Dítě a jeho tělo Dítě a jeho psychika Dítě a svět	<i>Smyslová výchova</i>	3	99
Dítě a jeho psychika Dítě a svět Dítě a ten druhý Dítě a společnost	<i>Rozumová výchova</i>	5	165
Dítě a jeho tělo Dítě a jeho psychika Dítě a ten druhý Dítě a společnost Dítě a svět	<i>Pracovní a výtvarná výchova</i>	4	132
Dítě a jeho tělo Dítě a ten druhý Dítě a svět	<i>Tělesná výchova</i>	5	165
Dítě a společnost Dítě a svět	<i>Hudební výchova</i>	3	99

Oblast hodnocení	Předměty	Hodiny	
		Týdně	Ročně
Vědomosti a řeč	Rozumová výchova	5	165
	Smyslová výchova	3	99
Motorika	Tělesná výchova	5	165
	Pracovní výchova	2	66
Estetika	Hudební výchova	3	99
	Výtvarná výchova	2	66

Klíčové kompetence – metody a strategie pro jejich rozvíjení:

Kompetence k učení

Dle svých individuálních možností má dítě snahu o:

- seznámení se s vhodnými metodami a strategiemi učení a pomocnými technikami

Učitel:

- probírá učivo různými způsoby a metodami tak, aby metody práce byly individuálně přizpůsobovány potřebám dětí
- při práci uplatňuje individuální přístup ke všem dětem v příjemném a pozitivním školním klimatu
- využívá her, soutěží a názorných demonstrací

Dle svých individuálních možností má dítě snahu o:

- pracovat s učebnicemi, učebními materiály a učebními pomůckami

Učitel:

- vede děti přiměřenou a zábavnou formou k práci s učebnicí (s knihou), s učebními materiály
- seznamuje děti s učebními pomůckami, vede je k jejich použití tak, aby si uvědomily, které mu vyhovují

Dle svých individuálních možností má dítě snahu o:

- poznávat vlastní pokroky a uvědomit si problémy, které mu brání v učení

Učitel:

- vede děti opakováním činností odlišovat podstatné od nepodstatného
- společně s dětmi porovnává a hodnotí dosažené výsledky a pomáhá jim uvědomit si problémy a snažit se je řešit
- motivuje děti k dalšímu učení kladným hodnocením

Kompetence k řešení problémů

Dle svých individuálních možností má dítě snahu:

- popsat problém a svěřit se s ním, při řešení problémů požádá o radu a řídí se jí

Učitel:

- přiměřeným rozbořením situace pomáhá dětem pojmenovat konkrétní problém a jeho závažnost

Kompetence komunikativní

Dle svých individuálních možností má dítě snahu:

- porozumět obsahu sdělení a přiměřeně na něj reagovat

Učitel:

- rozvíjí vyjadřovací schopnosti dětí přiměřeným výkladem
- používá známá slova, slovní spojení
- umožní dětem hovořit o poznaných souvislostech a zkušenostech z jejich života

Dle svých individuálních možností má dítě snahu o:

- vyjadřovat své názory a postoje

Učitel:

- dává dětem prostor k vyjádření vlastních názorů a zároveň vede k přijímání názorů druhých rozhovorem, hrou

Dle svých individuálních možností má dítě snahu o:

- využívat získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů a ke spolupráci s ostatními dětmi

Učitel:

- zadáváním úkolů při skupinové práci vede děti ke spolupráci a pomoci

Kompetence sociální a personální

Dle svých individuálních možností má dítě snahu:

- respektovat pravidla práce ve skupině, kolektivu

Učitel:

- vede děti ke schopnosti spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých při řešení úkolů při skupinové práci

Dle svých individuálních možností má dítě snahu:

- rozpoznat nevhodné chování

Učitel:

- přiměřenou formou a hrou děti seznamuje s vhodným a nevhodným chováním, snaží se, aby si uvědomily možné důsledky nevhodného chování

Dle svých individuálních možností má dítě snahu:

- navazovat a udržovat dobré vztahy s vrstevníky

Učitel:

- při společné činnosti vede děti k vnímání a respektování ostatních, přiměřeným způsobem vede děti k sebeovládání

Kompetence pracovní

Dle svých individuálních možností má dítě snahu:

- dodržovat zásady bezpečnosti při činnostech, zásady ochrany zdraví, zásady ochrany životního prostředí a společenských hodnot

Učitel:

- přiměřeným výkladem a vlastním příkladem vede děti k dodržování zásad bezpečnosti, k ochraně zdraví
- při vycházkách a exkurzích vhodně poukazuje na nutnost ochrany životního prostředí a společenských hodnot

Dle svých individuálních možností má dítě snahu:

- využívat získané znalosti, dovednosti a zkušenosti

Učitel:

- při praktických činnostech, při vycházkách a exkurzích vede děti k využití získaných dovedností a znalostí
- navrhuje další možná řešení

Dle svých individuálních možností má dítě snahu:

- zvládnout postup práce, dokončit práci a zhodnotit výsledky své práce

Učitel:

- společně s ostatními žáky hodnotí a porovnává výsledky práce
- pomáhá dětem uvědomit si chyby a dovést je k správnému řešení

Kompetence občanské

Dle svých individuálních možností má dítě snahu:

- respektovat a dodržovat pravidla chování ve třídě a ve škole

Učitel:

- přiměřeně seznamuje děti s pravidly chování ve třídě a ve škole, při vycházkách, vysvětluje dětem důležitost a nutnost dodržování těchto pravidel vhodným příkladem
- důsledně dbá na dodržování pravidel chování

Dle svých individuálních možností má dítě snahu:

- chránit své zdraví, uvědomit si význam zdravého životního stylu

Učitel:

- seznamuje děti se zdravým životním stylem, využívá her, obrazového materiálu, videa...

Dle svých individuálních možností má dítě snahu:

- umět se chovat v krizových situacích i v situacích, které ohrožují život a zdraví člověka

Učitel:

- přiměřeným výkladem a následným nácvikem seznamuje děti s postupy chování při mimořádných situacích

5 Vzdělávací oblasti a jejich charakteristika

5.1 Dítě a jeho tělo

Jedná se o vzdělávací oblast, kde je pedagogickým záměrem růst a přirozený vývoj dítěte. Má za úkol zlepšovat tělesnou a pohybovou zdatnost dítěte, podporovat rozvoj pohybových a manipulačních dovedností a učit dítě sebeobslužným dovednostem. Dalším úkolem tohoto tématického bloku je vést dítě ke zdravým životním návykům a postojům. Vzdělávací oblast „Dítě a jeho tělo“ dále rozdělujeme na vzdělávací obory: Tělesná výchova, Pracovní výchova a výtvarná výchova, Smyslová výchova.

Dílčí cíle oblasti dítě a jeho tělo:

- uvědomění si vlastního těla
- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsah pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí
- rozvoj a užívání všech smyslů
- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu

Časové vymezení vzdělávací oblasti „Dítě a jeho tělo“:

1 -3 roky

Organizační vymezení oblasti „Dítě a jeho tělo“:

Vzdělávací oblast „Dítě a jeho tělo“ se realizuje ve třídě, v místnosti speciálně upravené pro individuální a skupinové rehabilitační cvičení, v přírodě, na dětském hřišti,

Uplatňované metody a formy práce - vyučovací blok (kratší časový úsek dle individuálních možností a schopností dítěte).

5.2 Dítě a jeho psychika

Jedná se o vzdělávací oblast, kde záměrem je působení učitele v oblasti psychologické a hlavním úkolem je podporovat duševní pohodu dítěte, psychickou zdatnost a odolnost dítěte, rozvoj jeho intelektu, řeči a jazyka, poznávacích procesů a funkcí, jeho citů i vůle, stejně tak i jeho sebepojetí a sebenahlížení, jeho kreativity a sebevyjádření, stimulovat osvojování a rozvoj jeho vzdělávacích dovedností a povzbuzovat je v dalším rozvoji, poznávání a učení.

„Dítě a jeho psychika“ dále rozdělujeme na vzdělávací obory: Rozumová výchova, Smyslová výchova, Pracovní a výtvarná výchova

Časové vymezení oblasti „Dítě a jeho psychika“

1 - 3 roky

Organizační vymezení oblasti „Dítě a psychika“:

Vzdělávací oblast „Dítě a psychika“ se realizuje ve třídě, v přírodě ve městě, na dětském hřišti, na exkurzích, v divadle,

Uplatňované metody a formy práce - vyučovací blok (kratší časový úsek dle individuálních možností a schopností dítěte).

5.3 Dítě a ten druhý

Jedná se o tematický blok, jehož záměrem je působení učitele v interpersonální oblasti a hlavním cílem je podporovat utváření vztah k dítěti jinému či dospělému, posilovat, kultivovat a obohacovat jejich vzájemnou komunikaci a zajišťovat pohodu těchto vztahů.

„Dítě a ten druhý“ dále rozdělujeme na vzdělávací obory: Tělesná výchova, Pracovní a výtvarná výchova, Rozumová výchova.

Časové vymezení oblasti „Dítě a ten druhý“:

1 - 3 roky

Organizační vymezení oblasti „Dítě a ten druhý“:

Vzdělávací oblast „Dítě a ten druhý“ se realizuje ve třídě, v přírodě ve městě, na dětském hřišti, na exkurzích, v divadle,

Uplatňované metody a formy práce - vyučovací blok (kratší časový úsek dle individuálních možností a schopností dítěte).

- ***Dílčí cíle oblasti „dítě a ten druhý“***
- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- posilování chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)
- vytváření postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- rozvoj kooperativních dovedností
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými

5.4 Dítě a společnost

Pedagogickým záměrem této vzdělávací oblasti je uvést dítě do společenství ostatních lidí a do pravidel soužití s ostatními, uvést je do světa materiálních i duchovních hodnot, do světa kultury a umění, pomoci dítěti osvojit si potřebné dovednosti, návyky i postoje a umožnit mu aktivně se podílet na utváření společenské pohody ve svém sociálním prostředí. „Dítě a společnost“ dále rozdělujeme na vzdělávací obory: Hudební výchova, Pracovní a výtvarná výchova, Rozumová výchova.

Časové vymezení oblasti „Dítě a společnost“:

1 - 3 roky

Organizační vymezení oblasti „Dítě a společnost“:

Vzdělávací oblast „Dítě a ten druhý“ se realizuje ve třídě, v přírodě ve městě, na dětském hřišti, na exkurzích, v divadle,

Uplatňované metody a formy práce - vyučovací blok (kratší časový úsek dle individuálních možností a schopností dítěte).

Dílčí cíle oblasti „dítě a společnost“

- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije

5.5 Dítě a svět

Jedná se o vzdělávací oblast, kde je záměrem environmentální působení pedagoga na dítě a založení povědomí dítěte o okolním světě a jeho dění, o vlivu člověka na životní prostředí. Záměrem pedagoga je vytvořit u dítěte pozitivní vztah k životnímu prostředí, k přírodě, k její ochraně. „Dítě a svět“ dále rozdělujeme na vzdělávací obory: Rozumová výchova, Smyslová výchova, Hudební výchova, Tělesná výchova, Pracovní a výtvarná výchova.

Časové vymezení oblasti „Dítě a svět“:

1 - 3 roky

Organizační vymezení oblasti „Dítě a svět“:

Vzdělávací oblast „Dítě a svět“ se realizuje ve třídě, v přírodě ve městě, na exkurzích, v divadle,

Uplatňované metody a formy práce - vyučovací blok (kratší časový úsek dle individuálních možností a schopností dítěte).

Dílčí cíle oblasti „dítě a svět“:

- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu
- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním prostředí, o jejich rozmanitosti
- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám

6 Učební plán jednotlivých vzdělávacích oborů

6.1 Vzdělávací obor: Rozumová výchova

Ročník: 1. – 3.

Rozumová výchova navazuje na smyslovou výchovu. Jejím hlavním úkolem je stimulovat rozvoj rozumových schopností žáků, to znamená jejich vnímání, verbálního myšlení, logické paměti, záměrné pozornosti, volných vlastností a v neposlední řadě i rozvoj jejich komunikativních dovedností.

Hlavním smyslem Rozumové výchovy na přípravném stupni pomocné školy není naučit žáky konkrétním novým poznatkům, ale rozvinout jejich rozumové schopnosti natolik, aby v průběhu svého dalšího vzdělávání mohli a chtěli nové poznatky získávat. I na tomto stupni školy samozřejmě pracujeme s určitým poznatkovým materiálem, jeho osvojení však není cílem, ale prostředkem rozvíjení rozumových schopností žáků.

Rozumová výchova se orientuje především na poznávání předmětů, s nimiž se žáci setkávají v každodenním životě, jejich správné pojmenování a chápání jejich funkce, na označování běžných činností, jejich charakteristiku, průběh a časovou následnost, na rozvíjení paměti a její soustavné cvičení pomocí říkanek, básniček, písniček a krátkých textů, poznávání a čtení několika písmen a slabik. Rozvíjení grafických schopností je zaměřeno hlavně na stimulování rozvoje jemné motoriky, který těsně souvisí i s rozvojem řeči a myšlení. Jedním z úkolů Rozumové výchovy je i rozvíjení elementárního myšlení v oblasti kvantitativních vztahů, tzn. chápání číselné řady, abstrakce počtu předmětů apod.

S Rozumovou výchovou neoddělitelně souvisí i volní a citová výchova, která si klade za úkol zejména prohlubování koncentrace žáků, rozvíjení vztahů k ostatním lidem i k sobě samému.

Součástí Rozumové výchovy je i řečová výchova a systémy Alternativní a augmentativní komunikace (AAK). Komunikativní kompetence u žáků s vícenásobným postižením rozvíjíme na úrovni verbální i neverbální, rozvíjíme aktivní a pasivní slovní zásobu.

Alternativní a augmentativní komunikace (AAK) podporuje různými formami komunikační schopnost žáků, kteří se z důvodu postižení nejsou domluvit mluvenou řečí. Při budování podpůrných nebo náhradních komunikačních systémů je třeba využívat všech schopností žáka. Zásadou je vždy to, aby způsob dorozumívání byl co nejpřirozenější, jak je to jen v dané situaci možné. Pro vzdělávání žáků s těžkým postižením využíváme: piktogramy, fotogramy, nonverbální prostředky řeči (gestika, mimika), Makaton, VOKS, znakovou řeč.

Výstup	Učivo	Poznámky/pomůcky
Dítě dle svých individuálních možností: - má osvojeny základní komunikační dovednosti – pozdrav, oslovení, požádání, poděkování - umí se chovat v různých situacích – u stolu, u lékaře, v dopravních prostředcích - umí se zapojit do rozhovoru - vyjadřuje své zážitky, vyřizuje krátké vzkazy, zprávy - snaží se o záměrné sledování pohádek, příběhů a má snahu o následnou reprodukci slyšeného, shlédnutého - manipuluje s knihou - využívá alternativní a augmentativní komunikace pro vlastní dorozumění	Rozvíjení komunikačních dovedností - nácvik pozdravu - oslovení dospělého, oslovení spolužáka - požadání, poděkování - přání, kdy smíme a nesmíme mluvit - chování u stolu, chování ve školním, zdravotnickém a jiném zařízení - chování v dopravních prostředcích, na hřišti, na ulici - společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.) - komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv - samostatný slovní projev na určité téma - poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů - vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co shlédlo - prohlížení a „čtení“ knížek - činnosti a příležitosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky (noviny, časopisy, knihy, audiovizuální technika) - využití alternativních metod komunikace u žáků se závažnými komunikačními problémy Logopedická péče - zjištění úrovně řeči, rozvoj aktivní i pasivní slovní zásoby - zjištění řečových vad - obohacování slovní zásoby a opakování nových slov	- obrazový materiál - dětské knihy - dějové obrázky - audiovizuální technika - dětské knihy, časopisy - sady obrázků, obrazový

Dítě dle svých individuálních možností: • obohacuje si svou slovní zásobu, opakuje nově naučená slova • snaží se o správné dýchání • napodobuje hlasy a zvuky • opakuje krátké říkanky, básničky Dítě dle svých individuálních možností: • snaží se o napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen • zdokonaluje se v oblasti jemné motoriky • manipuluje s předměty • snaží se napodobovat jednoduché grafomotorické cviky • má osvojen pojem „písmeno, zná první písmeno jména • snaží se napodobovat psaní hůlkových písmen • skládá písmena do řádku Dítě dle svých individuálních možností: • zná jednoduché časové souvislosti a časové pojmy	• cvičení mluvidel před zrcadlem • cviky rtů a jazyka • nácvik správného dýchání • napodobování hlasů a zvuků • nácvik hlásek dle potřeby • nácvik říkanek a básniček Rozvíjení grafických schopností • grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen • cvičení jemné motoriky • úchop předmětů • čmárání • horní a dolní oblouk oběma směry • svislé čáry oběma směry • kroužení • vyjádření říkanky pohybem • kroužení do tvaru oválu • dva spojené horní oblouky • odstředivé a dostředivé čáry • vlnovka • šikmé čáry • smyčky • pojem písmeno, první písmeno jména • pokus o psaní hůlkových písmen (I, O, V, ...) • rovnání písmen do řádku	materiál • didaktické hry pro rozvoj řeči • PC programy pro rozvoj řeči • dějové obrázky • komunikační tabulky • pomůcky pro alternativní a augmentativní komunikaci • bublifuk, foukadla • bzučák • ozvučené hračky • piktogramy • audiotechnika • sady grafomotorických listů a uvolňovacích cviků • písanky • obrazový materiál - abeceda • výškově nastavitelný stůl a židle • pískovnice, tabule, houby • drobné stavebnice a materiály • prstové barvy • silné štětce a barvy • psací náčiní, násadky
--	--	--

• uvědomuje si jednoduché příčinné souvislosti snaží se zobecňovat a konkretizovat • zná jednoduché abstraktní pojmy • chápe negaci a pojmy negace • má osvojeny základní kvantitativní vztahy, rozumí jim • orientuje se v základních počtech do 2, zná a spojí správný počet prvků s číslicí • snaží se o koncentraci pozornosti na konkrétní činnost Dítě dle svých individuálních možností: • zná a orientuje se v prostředí třídy, školy, zná jména učitelů, spolužáků • je seznámen, pozná a	Rozvíjení logického myšlení a paměti • časové souvislosti: včera, dnes, zítra, ... • pojmy: bylo, je, bude, pozdě, brzy,... • příčinné souvislosti: proč? • zobecňování • konkretizace • abstrakce: barva, počet, • negace: je, není, bylo, nebylo, ... • chápání kvantitativních vztahů: všechno, nic, hodně, málo, velký, malý, větší, menší • počet: 1, 2, hodně, číslice 2 • spojení počtu s číslicí 1, 2 • procvičování pojmu a množství 1, 2 • cvičení paměti • zapamatování krátké říkanky, básničky • reprodukce krátkého textu, vyprávění (co jsme viděli, co jsme dělali, ..) • zapamatování dvou až třech slov • cvičení pozornosti • koncentrace pozornosti na určitou činnost • motivace k soustředěné činnosti • pozorné sledování krátkého vyprávění, poslech hudby, pozorné sledování televize, videa Rozvíjení poznávacích schopností • seznámení s prostředím třídy, školy • orientace ve třídě, v budově školy • přirozené pozorování blízkého prostřední a života v něm, okolní přírody, vycházky do okolí	• velké papíry, sešity • trojhranné tužky a pastelky různé síly • PC • ipad • jednoduché didaktické hry • dětské výukové programy • interaktivní tabule a programy pro interaktivní výuku • pracovní listy • dětské knihy • obrazový materiál • audiovizuální technika • ipad
--	---	--

pojmenuje školní pomůcky, předměty denní potřeby • pozoruje blízké prostředí a život v něm • snaží se orientovat se v obci • má povědomí o nebezpečných situacích • zná základní pravidla BESIP a snaží se o jejich aktivní dodržování • poznává přírodu okolo sebe, sleduje rozmanitosti a změny v přírodě • ví o důležitosti ochrany životního prostředí a snaží se k ní aktivně přispívat • pozná a pojmenuje jednotlivé druhy ovoce a zeleniny • pozná a pojmenuje některá zvířata a jejich mláďata • zná členy rodiny, umí je pojmenovat • pozná základní části vlastního těla • pozná jednoduchá tiskací písmena • snaží se o sociální čtení	• poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech ochrany před nimi • hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích, kterých se dítě běžně účastní, praktický nácvik bezpečného chování v některých dalších situacích, které mohou nastat • přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (příroda živá i neživá, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, počasí, roční období) • jména učitelů, spolužáků • seznámení se školními pomůckami • poznávání a jmenování předmětů denní potřeby • Poznávání jednotlivých druhů ovoce a zeleniny (ve skutečnosti, na obrázku) • Poznávání zvířat a jejich mláďat (na obrázku, ve skutečnosti) • Poznávání různých druhů rostlin (květiny, stromy) • Naše rodina (maminka, tatínek, sourozenci, jména členů rodiny) • Členové širší rodiny (dědeček, babička,...) • Vztahy mezi lidmi (koho mám rád, kdo mne má rád) • Vztahy mezi spolužáky. Budeme si pomáhat • Poznávání vlastního těla: hlava, dvě ruce, dvě nohy... • Rozlišení: chlapci, děvčata, muž žena (pán, paní) • Poznávání jednotlivých tiskacích (hůlkových písmen) Sociální čtení • Poznávání zboží podle obalu • poznávání symbolů: WC, sprcha,... • poznávání dopravních symbolů	• obrazový materiál • demonstrační obrázky • didaktické hry, skládky, lota, pexesa • dětské knihy • interaktivní tabule a programy pro interaktivní tabuli • PC a dětské výukové programy • ipad
--	---	--

Dítě dle svých individuálních možností: • snaží se dodržovat základní pravidla soužití ve skupině • poznává a rozlišuje různé společenské role • snaží se dodržovat základní pravidla vzájemného styku • zná důležitost a význam lidské práce, je seznámen s různými druhy zaměstnání, řemesel, povolání	• symboly ve zdravotnictví: nemocnice, lékárna... Dítě a společnost • běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování • aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí přípravné třídy • spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě • přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy apod.) • receptivní slovesné, literární, výtvarné či dramatické činnosti (poslech pohádek, příběhů, veršů, hudebních skladeb a písní, sledování dramatizací, divadelních scének) • setkávání se s literárním, dramatickým, výtvarným a hudebním uměním mimo prostředí přípravné třídy, návštěvy kulturních a uměleckých míst a akcí zajímavých pro dítě • hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák, role dané pohlavím, profesní role, herní role) a osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává • aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí • hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce (využívání praktických ukázek z okolí dítěte, tematické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání, s různými pracovními činnostmi a pracovními předměty, praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů a činností apod.)	
---	--	--

Dítě dle svých individuálních možností: • má snahu o verbální i neverbální komunikaci s druhým dítětem, s dospělým • hraje různé společenské a jiné hry, snaží se o dodržování základních pravidel hry • zvládá jednoduché kooperativní činnosti ve skupině • uvědomuje si vztahy mezi lidmi • snaží se o přijímání a respekt druhého člověka	Dítě a ten druhý • běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým • sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti • společenské hry, společné aktivity nejrůznějšího zaměření • kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách • společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému • aktivity podporující sbližování dětí • aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.) • hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého • činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě • hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod. • hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých	
---	--	--

6.2 Vzdělávací obor: Smyslová výchova

Ročník: 1. – 3.

Smyslová výchova je zaměřena na rozvoj smyslového vnímání, pozornosti a dalších psychických funkcí, ale především na cílevědomé vytváření vztahů smyslového vnímání, myšlení a řeči. Ve Smyslové výchově by si žáci měli systematicky a opakovaně procvičovat zrakové, sluchové, čichové a chuťové vnímání, hmat, vizuomotoriku a prostorovou orientaci, a to vždy na konkrétním názorném materiálu a v konkrétních situacích. Smyslová výchova probíhá i ve všech ostatních předmětech, pro jejichž úspěšné zvládnutí zároveň vytváří předpoklady.

Výstup	Učivo	Poznámky/pomůcky
Dítě dle svých individuálních možností: - třídí různé předměty a obrázky podle různých kritérií - rozlišuje plošné geometrické tvary	Diferenciační cvičení - třídění dvou zřetelně odlišných předmětů (kostky – autíčka,...) - třídění materiálu: dva komponenty (žaludy – kaštiny,...) - třídění předmětů a jejich ukládání do krabiček - třídění předmětů – tři komponenty, nejprve velké a výrazně odlišné, postupně menší a méně odlišné (fazole, hrách, čočka) - třídění předmětů podle velikostí (kuželky, kostky...) - třídění obrázků podle obsahu (oblečení, nábytek, květiny,...) - rozlišování plošných tvarů (kolečko, čtverec, trojúhelník) - rozlišování a poznávání barev - vytváření abstrakce „barvy“, vyhledávání předmětů téže barvy - rozlišování dvou základních výrazně odlišných barev (černá – bílá, červená – žlutá) - postupné poznávání všech základních barev a jejich pojmenování - třídění předmětů podle barev	- jednoduché dětské hry - nástroje orffova instrumentáře - geometrické tvary - stavebnice a skládanky - knihy a obrazový materiál - PC, interaktivní tabule, ipad a programové vybavení - televize, radiomagnetofon

• rozlišuje sluchem • poznává předměty hmatem • orientuje se v prostoru i na ploše	Sluchová cvičení • sluchová cvičení s využitím zraku (bubínek, mačkání papíru, klíče), určování původu a směru zvuku • sluchová cvičení bez použití zraku (telefon, cinkání lžičky v hrnečku,...) • poznávání spolužáků a učitelů podle hlasu • poznávání hudebních nástrojů podle zvuku • rozlišování a napodobování výslovnosti a dlouhých slabik • zvuky dopravních prostředků • poznávání hlasů zvířat a dalších zvuků z CD Poznávání předmětů hmatem • poznávání předmětů hmatem s využitím a bez využití zraku • poznávání předmětů se zavázanýma očima, hra na slepou bábu, na tmu • rozlišování: teplé, studené, hřejí, chladí, měkké, tvrdé, suché, mokré, hladké, drsné • hlazení jemných látek (samet, plyš, kožešina), navozování příjemných pocitů Prostorová a směrová orientace • orientace ve třídě: okna, dveře, stolek, lavice... • orientace ve škole: šatna, chodba, třída, WC • nahoře – dole, vpředu – vzadu • směrová orientace: řazení předmětů zleva doprava • nad – pod, na začátku, na konci • na – ve – do: na stole, ve stole, na skříni, ve skříni, do skříně • vlevo – vpravo, pravá a levá ruka • plnění jednoduchých příkazů (sedni si na židli, dej autíčko pod stůl,...)	• jednoduché dětské hry • nástroje orffova instrumentáře • geometrické tvary • stavebnice a skládanky • knihy a obrazový materiál • PC, interaktivní tabule, ipad a programové vybavení • televize, radiomagnetofon
--	---	---

6.3 Vzdělávací obor: Pracovní a výtvarná výchova

Ročník: 1. – 3.

Pracovní a výtvarné činnosti v sobě zahrnují dvě oblasti: Pracovní výchovu a Výtvarnou výchovu. Úkolem Pracovní výchovy je rozvíjet jemnou motoriku žáků, zvyšovat jejich samostatnost a soběstačnost a učit je pracovat s různými druhy materiálů a nástrojů. Pracovní výchova na přípravném stupni se skládá ze tří vzájemně souvisejících složek: nácviku sebeobsluhy a péče o vlastní osobu (oblékání, hygienické návyky, stolování), výchovy k péči o okolní prostředí (udržování pořádku a čistoty) a utváření základních manuálních dovedností v práci s papírem, textilními materiály, přírodninami, modelínou, apod.

Úkolem Výtvarné výchovy je seznámit s různými druhy výtvarných technik a vytvářet dostatek estetických podnětů.

Výstup	Učivo	Poznámky/pomůcky
Dítě dle svých individuálních možností: • zvládá jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny • zvládá jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti oblékání	Hygienické návyky • použití kapesníku • použití WC • mytí rukou a obličeje, použití mýdla a ručníku • čištění zubů • česání vlasů • mytí ovoce před požitím Sebeobsluha • svlékání oděvu, oblékání oděvu panence • svlékání oděvu, oblékání oděvu • věšení oděvu na ramínko • zapínání knoflíků na velkém modelu • rozepínání a zapínání knoflíků • udržování pořádku v oblečení, skládání a ukládání do skříní • zouvání, obouvání, péče o boty	• hygienické potřeby a pomůcky • cvičné předměty k rozvoji dovednosti manipulace s různými typy zapínání • cvičná bota na zavazování tkaniček

• zvládá jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti stolování • zvládá jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti úpravy a úklidu okolního prostředí • manipuluje s předměty, pomůckami, nástroji	• šňorování bot, pokus o vázání kličky Stolování • hygiena při svačině, používání tácků, ubrousků, prostírání • správné sezení u stolu • používání lžice • používání příboru • mytí a utírání nádobí • prostírání stolu • úklid stolu po jídle Péče o okolní prostředí • utírání prachu • nácvik zametání • zametání smetáčkem na lopatku • úklid ve třídě • výzdoba třídy na Vánoce, na Velikonoce • péče o pokojové květiny, zalévání květin, pozorování růstu květin Práce s různými druhy materiálu • práce s pískem (stavění bábovek, kopců, cest, tunelů, přemísťování písku, vybírání kamínků z písku, upravování pískové plochy rukama, lopatkou, hráběmi, prkýnkem) • práce s různými druhy stavebnic • postav co chceš a umíš • dům ze dvou kostek, most ze tří kostek, komín • řazení molitanových kostek ve vodorovném a svislém směru • ukládání kostek do krabic • práce s dřevěnou stavebnicí	• ubrus, prostírání, nádobí • základní potraviny • panel k nácviku dovedností zamykání a odemykání • drobné materiály • obrazový materiál k jednotlivým oblastem vzdělávacího oboru • procesní schémata k jednotlivým vzdělávacím oblastem oboru • přírodniny • různé typy stavebnic • špejle, tyčky, dřívka • kostky, krabice
---	---	---

• zvládá jednoduchou manipulaci s modelovací hmotou • pracuje s papírem • používá nůžky samostatně nebo s dopomocí • pracuje s textilními materiály • pracuje s přírodními materiály	Modelování • zpracování modelíny oběma rukama • trhání modelíny na malé kousky a rovnání na plochu • krájení modelíny, tvarování kuliček různých velikostí v dlaních • vykrajování „cukroví“ z placky rozválené válečkem • tvoření válečků z plastelíny (hadi, kroužky,...) • práce s jinými plastickými materiály (keramická hlína, těsto, ..) Práce s papírem • mačkání jemného papíru na kuličky, kuličky házet, sbírat, ukládat do různých nádob • trhání papíru na malé kousky, sbírání, rovnání do misek, kelímků, krabiček • lepení papíru na vymezenou plochu • navlékání natrhaného papíru na špejli • překládání papíru • trhání papíru na tenké proužky, stříhání • přehýbání papíru, lepení natrhaných proužků, rolování papíru Práce s textilními materiály • namotávání vlny, provázku • navlékání korálek na šňůrku • práce s vatou • překládání a stříhání kousků látky • nalepování látky • koláž	• různé typy modelovacích hmot • papír a karton • textil • vlna, provázek • lepidlo • štětce • nůžky • korálky
--	--	---

• používá na elementární úrovni prostředky a postupy • vnímá základní barvy • uplatňuje vlastní fantazii a představivost při výtvarných činnostech • výtvarně se vyjadřuje k lidovým zvykům, svátkům a ročním obdobím • udržuje pracovní místo v čistotě • dodržuje bezpečnost při práci	Práce s přírodními materiály • sbírání přírodnin a jejich třídění • sběr a třídění ovoce • práce s listy, namáčení, obtisk, lepení • třídění semen fazole, čočky, kukuřice • nalepování semen Výtvarné činnosti • malba prstovými barvami (obtiskování rukou, roztírání dlaní, malování prstem) • kresba a malba různými nástroji (houba, silný a slabý štětec, fix, tužky, pastelky, křídly, tiskátka) na různý povrch • hra s temperovou barvou – roztírání houbou, štětcem • netradiční výtvarné postupy, různorodé netradiční materiály • kresba voskovými pastely, pastelkami, .. • zapouštění barvy do klovatiny • poznávání jednotlivých barev • poznávání a malování jednotlivých tvarů • kresba a malba bez dopomoci	• přírodniny • výtvarný materiál
---	---	---

6.4 Vzdělávací obor: Hudební výchova

Ročník: 1. – 3.

Hudební činnosti v přípravném stupni plní několik funkcí. Rozvíjí hudebnost žáků, jejich rytmické a intonační schopnosti, jejich pohybovou kulturu a napomáhá rozvoji jejich řeči. Plní i funkce psychoterapeutické, pomáhá žákům k odreagování napětí, k překonávání únavy a zlepšení nálady a podílí se na prohlubování koncentrace jejich pozornosti.

Hudebně pohybové činnosti tvoří jednu z nejoblíbenějších součástí denního rozvrhu žáků přípravného stupně. Zaměřují se hlavně na rytmická cvičení, zpěv a vyjádření hudby pohybem, podílí se na rozvíjení vyjadřovacích schopností žáků.

Výstup	Učivo	Poznámky/pomůcky
Dítě dle svých individuálních možností: • zvládat správné dýchání, snažit se o správnou intonaci • rozlišovat zvuky hudebních nástrojů • zvládat zpěv jednoduchých písní • doprovázet sebe i spolužáky na jednoduché rytmické hudební nástroje • zvládat jednoduchá rytmická cvičení a pohyb podle rytmických změn • soustředit se na poslech jednoduchých krátkých skladeb • zvládnout uvolnění zklidnění organismu	Sluchová, dechová, řečová a hlasová cvičení • rozlišování zvuků hudebních nástrojů • pravidelné dýchání, správné držení těla při dýchání • nácvik správné výslovnosti textů písní a říkadel • rytmizace říkadel • zpěv jednoduchých písní s doprovodem hudebního nástroje Rytmická cvičení • hra na jednoduché nástroje (rytmické nástroje) • hra na tělo (tleskání, dupání) Hudebně pohybová cvičení • pohybové hry s říkadly a dětskými popěvky • pohyb podle rytmických doprovodů Poslech hudby • poslech krátkých skladeb různého charakteru • poslech relaxační hudby	• CD přehrávač, CD s dětskou, relaxační hudbou • Orffovy hudební nástroje • kytara, klavír,.. • jednoduché hudební nástroje

6.5 Vzdělávací obor: Tělesná výchova

Ročník: 1. – 3.

Výstup	Učivo	Poznámky
Dítě dle svých individuálních možností: • snaží se napodobit pohyb • napodobuje chůzi se správným držením těla • zvládá běh • zvládá lezení libovolným způsobem • skáče snožmo • hází, chytá a kutálí míč • napodobuje zdravotní cviky • účastní se sezónních sportů • hraje a zapojuje se do hudebně pohybových her • účastní se individuálního nebo skupinového rehabilitačního cvičení	• napodobování pohybů (předklon, záklon, vzpažit, upažit, předpažit, připažit, dřep, sed, klek, leh na zádech, na břiše, cviky v leže na zádech...) • chůze (rovné držení těla, koordinace pohybů při chůzi, chůze po špičkách, po patách, pomalá a rychlá chůze, turistika – pobyt na čerstvém vzduchu...) • běh (běh na krátké vzdálenosti, běh daným směrem, běh se změnou směru, střídání chůze a běhu...) • lezení (lezení libovolným způsobem, prolézání, přelézání, lezení po kolenou, po čtyřech, prolézání tunelem...) • skok (skok snožmo na místě, přes čáru, poskoky, poskoky na trampolíně...) • cvičení obratnosti (stoj na jedné noze s oporou, bez opory, přetočení z lehu na zádech do lehu na břiše a zpět...) • cvičení s míčem (házení, chytání a koulení míče, kutálení míče po zemi, kutálení v sedu rozkročmo, shazování kuželek míčem, házení s míčem o zem,...) • zdravotní cviky (dechová cvičení, uvolňovací cviky, relaxační cvičení vyrovnávací, protahovací cvičení) • sezónní sporty (klouzáni, sáňkování, hry na sněhu, přípravné hry pro seznámení s vodou,...) • hudebně pohybové hry (rytmizovaná chůze, pohybové vyjádření písničky, chůze podle hudby, nácvik tanečku,...) • Individuální nebo skupinové rehabilitační cvičení (dle sestaveného individuálního plánu dítěte)	• CD přehrávač, CD s relaxační hudbou • míče různých velikostí • různé drobné předměty • lavička, žíněnka • gymnastické míče • obruče • lano • didaktické pohybové hry • Orffovy hudební nástroje • sánky, boby • nízké překážky • průlezky • nízký žebřík, žebřiny • balanční padák apod. • různé drobné předměty • fyzioball, overball, tyče na cvičení, stepper, parapodium • chodítka, vozíky, šlapadla a různé kompenzační pomůcky • rehabilitační stůl • trampolína

7 Evaluační systém

- cílem evaluace je vytvoření vhodných podmínek a zkvalitnění práce celé školy

Evaluace školního programu - hodnotí učitel, ředitel školy

- soulad ŠVP a RVP PV
- soulad ŠVP a TVP
- uplatnění všech oblastí vzdělávání
- kvalita podmínek vzdělávání

Evaluace TVP, bloků - hodnotí učitel

- soulad TVP a IVP
- způsob zpracování a realizace obsahu vzdělávání
- naplňování cílů programu
- výsledky vzdělávání - vyhodnocování TVP (1x ročně)
- vyhodnocování bloků TVP (měsíčně, dle potřeby)

Evaluace třídy dětí - hodnotí učitel, ředitel školy

- vytváření podmínek pro práci s dětmi s různým postižením
- kvalita podmínek vzdělávání

Evaluace vzdělávacích výsledků jednotlivých dětí - hodnotí učitel

- vyhodnocování vývojových testů (září, při nástupu dítěte, poté 1x ročně- červen)
- vytvoření IVP – (1x ročně - září, dle potřeby)
- vyhodnocování IVP (měsíčně)
- sledovat rozvoj každého dítěte a dokumentovat důležité informace (průběžně)
- sledovat individuální rozvoj a učební pokroky
- závěrečné hodnocení dítěte ve všech oblastech (konec školního roku, u dětí předškolních i pololetí)

Evaluace pedagogů - hodnotí učitel, ředitel školy, statutární zástupce řed. školy

- sebehodnocení (průběžně, 1x ročně písemně)
- hospitace (průběžně)
- individuální vzdělávání pedagogů (průběžně)

Techniky evaluace

- pozorování, testy, rozhovory, diskuse, porady, hospitace, analýzy plánů (TVP, IVP)
- písemné hodnotící zprávy, grafy, písemné záznamy